

Lezen vanuit ondersteuningsniveaus

Drs. Leonie Poortman, IJsselgroep

Programma

Kinderen de op het juiste moment de juiste ondersteuning kunnen bieden is iets wat we allemaal willen. Maar hoe doe je dat? We kijken naar het aanbod in de groepen 1 en 2. Wat kom je tegen?

In deze online sessie gaan we in op de verschillende ondersteuningsniveaus wat is wat precies? en bespreken we verschillende interventies.

Urgentie?

- Wat zien we? peuterspeelzaal en groep 1 en 2
 - Interactie
 - De achterstand
 - De verschillen tussen leerlingen bij binnenkomst in groep 3

Groep 3 en 4

- Achterstand wordt groter
 - Motivatie
 - Thuis?, daar moet je het (soms) niet van hebben
 - Wat nu?
-
- Achterstanden, demotivatie, uitsluiten

Een plan!

- Voorkomen is beter dan genezen
- Best denkbare onderwijs
- Preventie en instructie
- Werken vanuit ondersteuningsniveaus
- EED ondanks.....
- Combinatie onderwijs en zorg
- Doorgaande lijn

Stap 1

- Werken aan de betrokkenheid, nieuwsgierigheid.
- Veel voorlezen, lezen is BELEVEN!
- Boekpromotie! In groep 1 en 2? JA!
- Functie geschreven taal.

Even op een rijtje...

- Wat zijn ondersteuningsniveaus en wat zijn de opties?

Ondersteuningsniveau 1

Het best denkbare leesonderwijs!

Het gebruik van een goede methode of methodiek passend bij de visie, uitgangspunten en werkwijze van de school voor de gehele groep.

Goed spellingonderwijs in klassenverband

Aandachtspunten:	Voorbeelden:	Tijd:	Wie:	Monitoren:
• Effectief gebruiken van een goede leesmethode of methodiek • Hanteren van het directe instructiemodel bij het technisch lezen • Selecteren van die oefeningen die daadwerkelijk bijdragen tot goed leesonderwijs • Leestijd realiseren • Klassenmanagement op orde. • Kwaliteit instructiegedrag' • Gebruik leerlingvolgsysteem • Optimaal boekenaanbod (literair)	• VLL • LIJN 3 • Estafette • Station Zuid • LIST lezen	• Tijdschema* (school aan zet, kwaliteitskaart)	• Leerkracht	• LLVS analyse en maatregelen OWG.

Ondersteuningsniveau 2

Het best denkbare leesonderwijs!

Extra zorg in de groep aan de zwakste 25% leerlingen door extra instructie en begeleide inoefening

Vaststellen potentiële uitvallers en voldoende differentiatie in de klas.

Aandachtspunten:	Voorbeelden:	Tijd:	Wie:	Monitoren:
• Re-teach en pre-teach • Verlengde instructie en verwerking	• Ster aanpak VLL • Ster aanpak lijn 3 • Flitsprogramma • Taalfontein • List lezen	• 45 minuten per week verdeeld over 3 a 4 momenten	• Leerkracht	• Bijhouden van de vorderingen per leerling in het LLD/HP • Periode van ongeveer 10 weken aanhouden

Ondersteuningsniveau 3

Het best denkbare leesonderwijs!

Specifieke interventies, uitgevoerd en/of ondersteund door de zorgspecialist van de school voor de zwakste 10 % a het doorlopen van zorgniveau 1 en 2

Specifieke interventie die afgestemd is op de hiaten in de ontwikkeling van de betreffende leerling(en), zoals vastgesteld op grond van een foutenanalyse.

Aandachtspunten:	Voorbeelden:	Tijd:	Wie:	Monitoren:
- Effectief programma - Organiseren in kleine groepjes (max 4) of individueel buiten de groep	- Connect woordherkenning/vloeiend lezen - Ralfi lezen - Deze worden in het protocol genoemd: - Bouw - Connect Klanken & Letters, Woordherkenning, Vloeiend lezen - Estafette aanpak 1 (4x 15 minuten) met daarin Wacht-hint-prijsmethodiek - Leesbalans - Ralfi - Toch nog leren lezen - Taal in blokjes - Veilig leren lezen6 - Zuid-Vallei Lezen - Xxx (lijst is niet uitputtend) NB. - Bouw! is in basis een preventieprogramma op individueel niveau. Met het oog op preventie heeft beginnen halverwege groep 2 de voorkeur, maar ook beginnen bij de start van groep 3 is effectief. Bouw! kan ook ingezet worden als remediërend programma als leerlingen al vastgelopen zijn, wel is het bereik beperkt tot max. halverwege	60 minuten per week (4 keer 15 of 3 keer 20 minuten)	- Leesspecialist - IB-er - RT-er - Leerkracht of onderwijsassistent onder begeleiding van de leesspecialist (als uitvoerder)	Een specifiek handelingsplan*

Ondersteuningsniveau 4

Diagnostiek en behandeling om het zorginstituut (zwakste 4 % van de leerlingen)

Aandachtspunten:	Voorbeelden:	Tijd:	Wie:	Monitoren:
Vaststellen van dyslexie (psychodiagnostisch onderzoek)	ONL	60 minuten per week plus oefenen	Gespecialiseerde dyslexiebehandeling	Behandelplan en toetsen

Kortom:

- Niveau 1

reguliere instructie en inoefening in de klas

- Niveau 2

hulp in de klas aan de zwakste lezers

- Niveau 3

hulp (buiten programma klas) aan leerlingen die onvoldoende profiteren

- Niveau 4

hulp of maatregelen binnen of buiten de school voor leerlingen met een dyslexieverklaring

Vanzelf? Of veel aanbod?

- Soms gaat het ‘als vanzelf’
- Goed aanbod is belangrijk! De leerkracht doet ertoe!
- Als het niet lukt...

K-i-p? Eeeeeh aap?

Onderweg...wat zien we?

niet 'klank gevoelig'?

Associatief denken/ emotioneel denken

Wat aan te bieden? Van Associatief denken denkend vanuit emotie naar klank analyse. Z-ie-t? Ja lekker lust ik wel!

Hoe?

- Kritisch luisteren
- Zinnen uit elkaar halen. Wat zeg ik eigenlijk, wat gebeurde er?
- Papagaai spelletjes-> jou volgen, van eigen verhaal naar instructie gevoeligheid
- Van verhaal naar zinsniveau, zelf zinnen maken (wel betrokkenheid nodig) woordbeelden altijd gekoppeld aan plaatjes.

Waar liggen kansen?

- Betekenis van letters
- ervaren van letters
- Links- rechts oriëntatie
- Automatiseren d.m.v. geheugen en reactiespelletjes
- Auditief geheugen
- puzzelen met letters?
- Je werk instructie!

Puzzelen? Hoezo?

Woorden zijn net puzzels! Haal maar uit elkaar en zet maar in elkaar!

Een woord betekent een plaatje!

Foto maken van je zelf, en de klas! Elkaar puzzelen.

Puzzelstukjes hebben altijd dezelfde vaste vorm, als ik die puzzel weer maak: verwacht ik dat er weer een (dezelfde) kip komt.

Ook met lievelingsonderwerp! Plaatjes uit tijdschrift knippen in puzzelstukjes. Thema onderwerpen of eigen ervaringen van het kind. Betrokkenheid!

Geheugen

- Welk voorwerp is weg naar welke letter is weg?
- Actie reactie op woord niveau of letterniveau.
- Welke is anders wat mist er opdrachten

Verder:

- Links rechts/ Onder boven
- Letters hebben een vaste vorm.
- Spiegelen!
- Positiebepaling door spelletjes tegenover elkaar
- 1 hand omhoog dan omdraaien ontdekken dat het een andere hand is
- Begrip van spiegelen mozaiek vormen
- Wiskundig redeneren is een deel van de basis van het lezen
- Geometrisch denken. 2 kinderen samen werken om de tafel heen lopen. Kopje een driehoek (lintje om doen)
bewustwording van vaste plek in de ruimte
- Het is maar hoe jij staat!
- Ik ten opzichte van de ruimte gymles, materialen. Later pas naar woorden. Los van emotie naar het object kijken
- Later discrimineren op platte vlak

Vragen?

